

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างและพัฒนานำเสนอรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) โดยใช้วิธีในการเก็บข้อมูลแบบผสม (Mix Method) ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (Documentary Analysis) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ (Interview) ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ (Phase) 4 ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีรายละเอียดและขั้นตอน ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย โดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) โดยการศึกษาจาก เอกสารงานวิชาการ รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการ สื่อต่างๆ และจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ได้องค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ 15 องค์ประกอบย่อย 63 ตัวบ่งชี้ วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ และส่วนประกอบ

ของรูปแบบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เอกสารประกอบการพัฒนา
4) กระบวนการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล ดังตาราง 7

ตาราง 9 แสดงองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ ของภาวะผู้นำ
ทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน เบื้องต้น จากการวิเคราะห์เอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้	
องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ การเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ 2. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ 3. มีนโยบายในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4. ประเมินความก้าวหน้าของวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การเรียนรู้ 5. กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของครูและนักเรียน
2. การให้ความสำคัญสูงสุด ต่อการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตั้งมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับสูง 2. ปกป้องเวลาเพื่อการเรียนของนักเรียน 3. ให้ความสำคัญในการบริหารการเรียนการสอน มากกว่างานด้านอื่นๆ
3. การสร้างเกณฑ์มาตรฐาน ทางวิชาการและมีตัวบ่งชี้	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน 2. กำหนดพฤติกรรมกรรมการสอนของครู 3. การสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ 4. การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ตามเกณฑ์ มาตรฐานทางวิชาการ

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการสอน	
องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
1. ผู้บริหารเป็นแหล่งวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการแก่ครูได้ 2. รอบรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการสอน การวัดประเมินผล 3. มีการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ 4. มีการกำกับ ติดตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. ความสอดคล้องของหลักสูตรการสอน ทรัพยากร มาตรฐาน และการประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน 2. ร่วมกันกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการประเมิน 3. ประเมินตามมาตรฐานและหลักสูตรแกนกลาง การศึกษา 4. จัดให้มีทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเพียงพอ 5. การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของโรงเรียน
3. การบริหารหลักสูตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. บริหารหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ร่วมกันกำหนด 2. กำกับ ติดตามให้มีการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานทางวิชาการ 3. ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 4. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

องค์ประกอบหลักที่ 3 การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้	
องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
1. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ของนักเรียนสำคัญที่สุด 2. อุทิศเวลาให้การทำงาน แสดงตัวให้เห็นอยู่เสมอๆ 3. สร้างสิ่งแวดล้อม บรรยากาศและวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4. โรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ ที่เป็นระเบียบและปลอดภัย 5. รับรู้ แสดงความยินดี เมื่อนักเรียนมีความก้าวหน้า และเป็นเลิศทางวิชาการร่วมกับ นักเรียน ครู และผู้ปกครอง
2. การสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงานของครู 2. รับฟังความคิดเห็นของครูและนักเรียน 3. ร่วมกับครูวิเคราะห์ความก้าวหน้าของนักเรียน
3. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสะท้อนผลงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้าพบและพูดคุยเป็นเรื่องง่าย 2. การแสดงท่าทีที่ดีต่อนักเรียน ครู และผู้ปกครอง 3. สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้กับครูและนักเรียน 4. กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนความสำเร็จในทางวิชาการ 5. มีการติดต่อสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนอยู่เสมอ**

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบหลักที่ 4 การพัฒนาบุคลากร	
องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
1. การดำเนินโครงการและ กิจกรรม	1. ประสานงานกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อจัดโครงการ พัฒนาครูแกนนำ
2. การส่งเสริมความเป็นครู มืออาชีพ**	1. จัดโครงการพัฒนาครูด้านการเรียนการสอน 2. พัฒนาบุคลากรแกนนำของโรงเรียนให้มีภาวะผู้นำ ทางวิชาการ 3. จัดระบบนิเทศและประเมินการสอน 4. ประเมินผลการทำงานของครูเพื่อปรับปรุงการ ปฏิบัติการ 5. เข้านิเทศชั้นเรียนและสังเกตการสอนของครู อย่างต่อเนื่อง 6. ส่งเสริมให้ครูพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่ ตลอดเวลา 7. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน*
3. การนิเทศและประเมินผล การปฏิบัติงาน	1. จัดทำแบบประเมินครูและทำการประเมินเป็นระยะๆ 2. ร่วมกับครูกำหนดเป้าหมายทางวิชาชีพของครู 3. มุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง 4. กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนความสำเร็จในทางวิชาการ 5. ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

องค์ประกอบหลักที่ 5 การพัฒนานักเรียน	
องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
1. การรักษามาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน	1. ทำให้นักเรียนทุกคนอ่านออกเขียนได้ 2. ทำให้นักเรียนทุกคนมีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ 3. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ให้กับนักเรียน 4. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	1. รับทราบความก้าวหน้าของนักเรียนอยู่เสมอ 2. ดำเนินการพัฒนานักเรียนที่เรียนอ่อน 3. ปรับปรุงพัฒนาการสอนอยู่เสมอ 4. ประสานงานและดูแลการสอนของครูให้มากขึ้น
3. การวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	1. รายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะและทุกภาคเรียน 2. ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 3. สะท้อนผลการวิเคราะห์ข้อมูล ให้ครูและผู้ปกครองทราบ 4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน

2. การศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่มีโครงสร้าง ซึ่งการคัดเลือกและกำหนดผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นการเลือกโดยใช้วิจารณญาณของผู้วิจัยและพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของการวิจัยเป็นสำคัญ จำนวน 9 คน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มผู้บริหารระดับนโยบาย จำนวน 3 คน 2) กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมหรือโรงเรียนมัธยมศึกษา (สายสามัญ) จำนวน 3 คน 3) กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน ได้แก่

1. ดร.พิชาน พันทอง ผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ดร.พิชญ์ ตูลสุข รองเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. นายเพิ่มพูน พงษ์พวงเพชร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
5. ดร.สุรพล บุญมีทองอยู่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองแวงวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
6. นายสมหวัง พันระลี ศึกษาานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
7. ดร.พระมหาธราบุญ จีระชีโว ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระธาตุวิทยา จังหวัดหนองคาย
8. ดร.พระศรีญาณวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีชมพูนองค์ จังหวัดหนองคาย

9. พระครูศรีวิสุทธิวิวัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวิเวกธรรมประสิทธิ์
จังหวัดขอนแก่น

วิธีการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างตายตัว (Unstructured Interview) กล่าวคือ ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามหลักไว้ส่วนหนึ่ง และสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยการตั้งคำถามขึ้นเองโดยผู้วิจัยระหว่างการสัมภาษณ์ โดยทั้งนี้ประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ได้ผ่านการตรวจสอบและได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนที่จะทำการสัมภาษณ์จริง ซึ่งประเด็นหลักของคำถามมีดังนี้

1. จากที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และสรุป ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ 2) การบริหารหลักสูตรและการสอน 3) การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) การพัฒนาบุคลากร และ 5) การพัฒนาผู้เรียน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันองค์ประกอบที่ได้ว่าท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับองค์ประกอบที่ได้ใน 2 ประการ คือ 1) องค์ประกอบที่ได้เหมาะที่จะเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาหรือไม่ และ 2) องค์ประกอบที่ได้สมบูรณ์หรือไม่ ควรเพิ่ม ลด หรือขยายความในด้านใดบ้าง

2. การยืนยันองค์ประกอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ใน 2 ประเด็น ดังนี้

2.1 องค์ประกอบหลัก มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม หรือไม่

2.2 ความครบถ้วนขององค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ครบถ้วนหรือไม่ ควรเพิ่มหรือลด

3. ขอความกรุณาให้คำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแต่ละองค์ประกอบ และวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และเพื่อเป็นการยืนยันองค์ประกอบของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ผู้วิจัยได้สรุป ดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ที่ปรับปรุงแก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญ

องค์ประกอบหลัก/ย่อย (เดิม)	ปรับเป็น/คงเดิม	สรุป
องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ การเรียนรู้ องค์ประกอบย่อย 1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ การเรียนรู้ องค์ประกอบย่อย 1.2 องค์ประกอบย่อย 1.3 การสร้างเกณฑ์มาตรฐาน ทางวิชาการ	องค์ประกอบหลักที่ 1 คงเดิม องค์ประกอบย่อยที่ 1.1 มีความคล้ายคลึงกันตัดองค์ประกอบ ย่อยที่ 1.2 และให้ยุบรวม 1.2,1.3	เพิ่มการวิเคราะห์ สภาพของหน่วยงาน ใช้คำว่า การสร้าง เกณฑ์มาตรฐาน ทางวิชาการ
องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารหลักสูตรและ การสอน องค์ประกอบย่อย 2.1 ผู้บริหารเป็นแหล่งวิชาการ องค์ประกอบย่อย 2.2 ความสอดคล้องของ หลักสูตรการสอน ทรัพยากร มาตรฐาน และการประเมินผล องค์ประกอบย่อย 2.3 การบริหารหลักสูตร	องค์ประกอบหลักที่ 2 คงเดิม คงเดิม คงเดิม คงเดิม	เพิ่ม เป็นแหล่ง <u>ความรู้ทางวิชาการ</u> เพิ่ม เพียงพอ <u>ต่อความต้องการ</u> เพิ่มคำว่า ของโรงเรียน

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก/ย่อย (เดิม)	ปรับเปลี่ยน/คงเดิม	สรุป
องค์ประกอบหลักที่ 3 การสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ องค์ประกอบย่อย 3.1 การสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ องค์ประกอบย่อย 3.2 การสร้างและรักษา สัมพันธภาพที่ดีระหว่าง นักเรียน ครู และผู้ปกครอง องค์ประกอบย่อย 3.3 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ สะท้อนผลงาน	องค์ประกอบหลักที่ 3 คงเดิม คงเดิม คงเดิม คงเดิม	เพิ่มคำว่า เข้าพบได้ง่าย เพิ่มคำว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในองค์ประกอบย่อย เพิ่มคำว่า อย่างต่อเนื่อง
องค์ประกอบหลักที่ 4 การพัฒนาบุคลากร องค์ประกอบย่อย 4.1 การดำเนินโครงการ และกิจกรรม องค์ประกอบย่อย 4.2 การส่งเสริมความเป็นครู มืออาชีพ องค์ประกอบย่อย 4.3 การนิเทศและประเมินผล การปฏิบัติงาน	องค์ประกอบหลักที่ 4 คงเดิม ตัดทิ้ง คงเดิม คงเดิม	เพิ่มคำว่า มีความเชี่ยวชาญ เพิ่มคำว่า อย่างต่อเนื่อง

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก/ย่อย (เดิม)	ปรับเปลี่ยน/คงเดิม	หมายเหตุ
องค์ประกอบหลักที่ 5 การพัฒนานักเรียน	องค์ประกอบหลักที่ 5 คงเดิม	
องค์ประกอบย่อย 5.1 การรักษามาตรฐาน ของนักเรียน	คงเดิม	เปลี่ยนคำว่า นักเรียน เป็น ผู้เรียน
องค์ประกอบย่อย 5.2 ความก้าวหน้าของนักเรียน	คงเดิม	เปลี่ยนคำว่า นักเรียน เป็น ผู้เรียน
องค์ประกอบย่อย 5.3 พัฒนาผลสัมฤทธิ์ ของนักเรียน	คงเดิม	เปลี่ยนคำว่า นักเรียน เป็น ผู้เรียน

จากตาราง 10 สรุปได้ว่า จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนได้ 5 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อย 63 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 การให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้ มี 3 องค์ประกอบย่อยและ องค์ประกอบหลักที่ 4 การพัฒนาบุคลากร องค์ประกอบย่อยที่ 4.1 การดำเนินโครงการและกิจกรรม มี 1 องค์ประกอบย่อย ถูกคัดออก และองค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ เพิ่มขึ้นอีก 1 ตัวบ่งชี้ คือ การวิเคราะห์สภาพของหน่วยงาน

สรุปได้ว่า จากการยืนยันของผู้เชี่ยวชาญ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้องค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อย 60 ตัวบ่งชี้

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงสำรวจ โดยการนำกรอบแนวคิด จากการวิเคราะห์เอกสาร เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จากการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถาม

พฤติกรรมหรือระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปใช้สำรวจพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยนำไปใช้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 7 (หนองบัวลำภู เลย และ ขอนแก่น) กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 8 (อุดรธานี, หนองคาย บึงกาฬ และสกลนคร) กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 9 (อุบลราชธานี, อำนาจเจริญ ยโสธร และมุกดาหาร) กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 10 (มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด และนครพนม) กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 11 จังหวัด(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และสุรินทร์)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2556 สังกัดกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 7 จำนวน 47 คน กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 8 จำนวน 38 คน กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 9 จำนวน 35 คน กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 10 จำนวน 43 คน กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 11 จำนวน 42 คนรวมทั้งสิ้น 205 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2556 จำนวน 134 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 43) วิธีการวิจัยได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยใช้ประชากรจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยกำหนดให้กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมเป็นชั้น (Strata) ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 7 จำนวน 47 โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 8 จำนวน 38 โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 9 จำนวน 35 โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 10 จำนวน 43 โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 11 จำนวน 42 โรงเรียนรวมทั้งสิ้น 205 โรงเรียน

1.2.2 สุ่มกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 43) โดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ 65.37 ของกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมในแต่ละจังหวัด ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลากตามรายชื่อโรงเรียนจำแนกตามกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแบบใส่คืนได้โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 134 โรงเรียน แบ่งตามกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม ดังนี้

1.2.2.1 กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 7 จำนวน 31 โรงเรียน

1.2.2.2 กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 8 จำนวน 25 โรงเรียน

1.2.2.3 กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 9 จำนวน 23 โรงเรียน

1.2.2.4 กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 10 จำนวน 27 โรงเรียน

1.2.2.5 กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 11 จำนวน 28 โรงเรียน

ดังรายละเอียดที่แสดงใน ตาราง 9 –10

1.2.3 เจาะจงผู้บริหารโรงเรียน ที่ได้รับเลือกเป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างตามข้อ 1.2.2 เป็นกลุ่มตัวอย่าง จะได้ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 134 คน

ตาราง 11 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม
และโรงเรียนในสังกัดแต่ละจังหวัด

จังหวัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 7		
1. หนองบัวลำภู	6	4
2. เลย	15	10
3. ขอนแก่น	26	17
รวมกลุ่ม 7	47	31
กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 8		
4. อุตรธานี	19	12
5. หนองคาย	10	7
6. บึงกาฬ	3	2
7. สกลนคร	6	4
รวมกลุ่ม 8	38	25
กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 9		
8. อุบลราชธานี	25	16
9. อำนาจเจริญ	6	4
10. ยโสธร	3	2
11. มุกดาหาร	1	1
รวมกลุ่ม 9	35	23
กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 10		
12. มหาสารคาม	10	6
13. กาฬสินธุ์	9	6
14. ร้อยเอ็ด	15	9
15. นครพนม	9	6
รวมกลุ่ม 10	43	27

ตาราง 11 (ต่อ)

จังหวัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 11		
16. นครราชสีมา	12	8
17. ชัยภูมิ	6	4
18. บุรีรัมย์	6	4
19. ศรีสะเกษ	10	7
20. สุรินทร์	8	5
รวมกลุ่ม 11	42	28
รวม	205	134

(สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2556, หน้า 10-20)

ตาราง 12 กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	ชื่อโรงเรียนพระปริยัติธรรม
กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 7	
1. หนองบัวลำภู	1. พิศาลรัษฎานวาส 2. สุวรรณารามวิทยา 3. วัดโพธิ์ชัยสมสะอาด 4. วัดศรีสระแก้ววิทยา
2. เลย	5. วัดศรีจันทร์วิทยา 6. โกวิทวิทยา 7. วัดวังสะพุงพัฒนาราม 8. ธรรมนิเทศก์วิทยา 9. วัดศรีวิชัยนาราม 10. วัดศรีสุวรรณนารามวิทยา 11. วัดศรีภูกระดึง 12. วัดสันติวนารามวิทยา 13. วัดศรีภูเรือ 14. วัดศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา
3. ขอนแก่น	15. สารคุณวิทยา 16. ญาณสังวร 17. ประภัสสรวิทยา 18. วัดท่าพระหงษ์เทพประดิษฐ์ 19. ปุณฺยสารโสภิตวิทยา 20. จันทวิทยาคม 21. มิ่งเมืองธีรานุเคราะห์ 22. วัดท่าน้ำพอง 23. ธรรมวิทย์ราษฎร์บำรุง 24. วิเวกธรรมประสิทธิ์วิทยา 25. มัชฌมวัดโพธิ์ชัยศึกษา 26. วัดโพธิ์กลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียนพระปริยัติธรรม
	27. บวรพารามวิทยาลัยสวรรค์ 28. วัดหนองแขวงวิทยา 29. วัดแจ้งสว่างนอก 30. พระปริยัติธรรมวัดสว่างรังษีวิทยา 31. วัดจันทรประสิทธิ์
กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 8 4. อุตรธานี	32. วัดโสมนัสสันตยาราม 33. วัดศรีสะอาด 34. ประสาทคณานุกิจวิทยา 35. อุตตรทิศวิทยา 36. วัดสว่างสามัคคี 37. วัดศิริมงคล 38. วัดบูรพา 39. วัดโคเขตตาราม 40. วัดศรีชมชื่น 41. วัดศิรินทราวาส 42. วัดศรีสวาท 43. วัดมัชฌิมาวาส
5. หนองคาย	44. บาลีสาธิตศึกษา มจร.วัดศรีชะเกษ 45. วัดโกเสยเขต 46. พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาวัดโพธิ์งาม 47. บาลีสาธิตวัดเขตอุดม 48. วัดช้างเผือก 49. วัดพระธาตุวิทยา 50. วัดพระธาตุบังพวน
6. บึงกาฬ	51. วัดไตรภูมิ 52. วัดศรีโสภณธรรมทาน

ตาราง 12 (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียนพระปริยัติธรรม
7. สกลนคร	53. วัดโพธิ์คำ 54. วัดทุ่ง 55. วัดพระธาตุศรีมิ่งมงคล 56. เหล่าแมตวิทยา
กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 9 8. อุบลราชธานี	57. บาลีสาธิตศึกษา มจร.ทุ่งศรีเมือง 58. ดงบังอาหารกิจวิทยา 59. พระปริยัติธรรมวัดโพธิ์ตาก 60. ศรีมิ่งมงคลศึกษากร 61. อัครธรรมวิทยา 62. กิตติวิทยากร 63. สาธุกิจวิทยา 64. หนองขุ่นวิทยา 65. กิตติญาณวิทยา 66. เจริญทัศน์วิทยา 67. รังษีวิทยากร 68. วัดมงคลในวิทยา 69. พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาวัดหนองเป็ด 70. วัดบ้านหนองไฮวิทยา 71. พระปริยัติธรรมอัมพวันวิทยา 72. วัดไชยมงคลวิทยา
9. อำนาจเจริญ	73. ศรีเจริญวิทยา 74. พระปริยัติธรรมวัดอำนาจเจริญ 75. ปัจฉิมวันวิทยา 76. บ่อชะเนงวิทยา
10. ยโสธร	77. พระปริยัติธรรมเจ้าพระยาบดินทรเดชา 78. ทราชมูลปริยัติวิทยา

ตาราง 12 (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียนพระปริยัติธรรม
11. มุกดาหาร	79. วัดศรีบุญเรืองวิทยา
กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 10 12. มหาสารคาม	80. บาลีสาธิตศึกษา มจร. วัดอภิลิขิต 81. พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาวัดสุวรรณาวาส 82. วาปีคณานุสรณ์วิทยา 83. ปทุมพิทยากร 84. ปัจฉิมเขียงยืน 85. อุทัยทิศวิทยา
13. กาฬสินธุ์	86. ชัยมงคลวิทยา 87. พระปริยัติธรรมสามัญวัดกลาง 88. พระปริยัติธรรมสามัญวัดสิมนาโก 89. พระปริยัติธรรมวัดปฐมแพ่งศรี 90. วัดหนองบัวพัฒนาวินยา 91. ไชยวารวิทยาเสริม
14. ร้อยเอ็ด	92. สุนทรธรรมปริยัติ 93. สุพรรณภูมิพิทยา 94. ปริยัติสารคุณ 95. ธีรปริยัติ 96. มงคลญาณปริยัติ 97. สุเทพนครวิช 98. วิโรจน์ผดุงศาสน์ 99. ศรีทองนพคุณวิทยา 100. สามัคคีปริยัติธรรม
15. นครพนม	101. วัดพระธาตุพนม 102. พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาวัดศรีชมภู 103. พระปริยัติธรรมวัดศรีหนาดวิทยา 104. พระปริยัติธรรมวัดธาตุเรณูวิทยา

ตาราง 12 (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียนพระปริยัติธรรม
	105. วัดศรีสงคราม 106. พระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ
กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมกลุ่มที่ 11 16. นครราชสีมา	107. ปริยัติสามัญนครราชสีมา 108. วิสุทธิพรตพิทยาคม 109. ศรีปริยัติคุณศึกษา 110. สัทธรรมวิทยา 111. ดอนหวายพิทยาคม 112. พระปริยัติธรรมปักธงชัยวิทยา 113. บุรพาวิทยานุสรณ์ 114. วัดตะกุดเครือปลอก
17. ชัยภูมิ	115. พุทธธรรมวิทยา 116. ประจักษ์วิทยานุสรณ์ 117. วัดกลางเมืองเก่าวิทยา 118. วัดชัยภูมิวนาราม
18. บุรีรัมย์	119. ปริยัติธีรวิทยา 120. สระมะคำวิทยา 121. วัดท่าสว่างวิทยา 122. พระปริยัติธรรมเขี้ยปราสาทวิทยา
19. ศรีสะเกษ	123. ศรีเกษตรวิทยา 124. พระปริยัติธรรมวัดบ้านโนนคุณวิทยา 125. กันทรลักษณ์ธรรมวิทย์ 126. พระปริยัติธรรมวัดสระกำแพงใหญ่ 127. พระปริยัติธรรมเกียรติแก้ววิทยา 128. ดวนใหญ่วิทยา 129. โพธิ์ศรีวิทยา

ตาราง 12 (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียนพระปริยัติธรรม
20. สุรินทร์	130. โภธิศึกษา 131. ปริยัติโกศลวิทยา 132. รัตโนภาสวิมลศึกษา 133. พระปริยัติธรรมพันธิวิทยา 134. บาลีสาธิตวัดศาลาลอยสุรินทร์

(สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2556, หน้า 10-20)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่

2.1.1 คู่มือการใช้รูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.1.2 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเนื้อหาเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) 5 ระดับ

ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารมากที่สุดมีค่า
เท่ากับ 5 คะแนน

ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารมากมีค่า
เท่ากับ 4 คะแนน

ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารปานกลางมีค่า
เท่ากับ 3 คะแนน

ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารน้อยมีค่า
เท่ากับ 2 คะแนน

ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารน้อยที่สุดมีค่า
เท่ากับ 1 คะแนน

2.2 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

2.2.1 คู่มือการใช้รูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำ
ทางวิชาการของผู้บริหาร เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2.1.1 ศึกษาแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2.1.2 วิเคราะห์และเลือกเนื้อหาของรูปแบบการพัฒนาภาวะ
ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ

2.2.1.3 จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนา
ภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหาร เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจัดทำ
เป็นเอกสารประกอบการพัฒนา จำนวน 5 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้

ชุดที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการสอน

ชุดที่ 3 การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้

ชุดที่ 4 การพัฒนาบุคลากร

ชุดที่ 5 การพัฒนาผู้เรียน

2.2.1.4 นำคู่มือการใช้รูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ละชุดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ซึ่งการคัดเลือกและการกำหนดผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นการเลือกโดยใช้วิจารณญาณของผู้วิจัยเป็นสำคัญ (วารุ เพ็งสวัสดิ์, 2550, หน้า 34) เพื่อขอคำแนะนำ และปรับปรุงผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

- 1) ดร.พิธาน พันทอง ผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) ดร.พิษณุ ตูลสุข รองเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ กรรมการบริหารหลักสูตร ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- 4) นายเพิ่มพูน พงษ์พวงเพชร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
- 5) ดร.สุรพล บุญมีทองอยู่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองแวงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ประเด็นการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย ประเด็นการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และได้นำมาหาองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารได้ 5 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย และนำมาใช้ในการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบ ดังนี้

การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบย่อยที่ 1 การกำหนดแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้

องค์ประกอบย่อยที่ 2 การให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้

องค์ประกอบย่อยที่ 3 การสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ

การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบย่อยที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการ

องค์ประกอบย่อยที่ 2 ความสอดคล้องของหลักสูตรการสอน

ทรัพยากร มาตรฐาน และการประเมินผล

องค์ประกอบย่อยที่ 3 การบริหารหลักสูตร

การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

องค์ประกอบย่อยที่ 2 การสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่าง

เด็ก ครู และผู้ปกครอง

องค์ประกอบย่อยที่ 3 การแลกเปลี่ยนความคิด และสะท้อนผลงาน

การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบย่อยที่ 1 การดำเนินโครงการและกิจกรรม

องค์ประกอบย่อยที่ 2 การสนับสนุนความเป็นมืออาชีพของครู

องค์ประกอบย่อยที่ 3 การนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงาน

การพัฒนานักเรียน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบย่อยที่ 1 การรักษามาตรฐานที่สูงของนักเรียน

องค์ประกอบย่อยที่ 2 การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน

องค์ประกอบย่อยที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์

ของนักเรียน

ประเด็นในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จากองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยที่กล่าวมา ท่านผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นอย่างไร

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ด้านที่ 1 องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย

องค์ประกอบหลัก 1 การกำหนดควิสิยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียน
ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเห็นว่า องค์ประกอบหลักมีความเหมาะสม ส่วนองค์ประกอบย่อยที่ 1.2
และ 1.3 มีความคล้ายคลึงกัน ควรใช้คำเดียวกันว่า การสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ

องค์ประกอบหลัก 2 การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน
ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเห็นว่า องค์ประกอบหลักมีความเหมาะสมแล้ว ส่วนองค์ประกอบย่อย
3 องค์ประกอบ คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการ 2) ความสอดคล้องของ
หลักสูตรการสอน ทรัพยากร มาตรฐาน และการประเมินผล 3) การบริหารหลักสูตร

องค์ประกอบหลัก 3 การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้
ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเห็นว่า องค์ประกอบหลักมีความเหมาะสมแล้ว ส่วนองค์ประกอบย่อย
3 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ 2) การสร้างและรักษาสัมพันธภาพ
ที่ดีระหว่างเด็ก ครู และผู้ปกครอง 3) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสะท้อนผลงาน

องค์ประกอบหลัก 4 การพัฒนาบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเห็นว่า
องค์ประกอบหลักมีความเหมาะสมแล้ว ส่วนองค์ประกอบย่อย 1.1 การจัดกิจกรรมและ
โครงการ ให้ตัดออกแล้วยุบรวมกับองค์ประกอบย่อยที่ 2 องค์ประกอบย่อย คงเหลือ 2
องค์ประกอบ คือ 1) การสนับสนุนความเป็นมืออาชีพของครู 2) การนิเทศและประเมินผล
การปฏิบัติงาน

องค์ประกอบหลัก 5 การพัฒนานักเรียน ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเห็นว่า
องค์ประกอบหลักมีความเหมาะสมแล้ว ส่วนองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ
1) การรักษามาตรฐานที่สูงของนักเรียน 2) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน
3) การวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์

2.2.1.5 นำคู่มือการใช้รูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนา
ภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหาร เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้รับ
การปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.2.2 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบ
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเนื้อหาเป็น 3 ตอน ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และ 3) สัมภาษณ์ความต้องการวิธีการในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

2.2.2.1 นำร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ จากวิธีการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มาร่างเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไขแล้วนำมาปรับปรุง แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Cougruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการบริหารงานด้านวิชาการ และด้านภาวะผู้นำ มีรายละเอียด ดังนี้

1) กลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก หรือตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รองศาสตราจารย์ จำนวน 2 คน คือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ สารรัตนะ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2. ดร. พิธาน พันทอง ผู้อำนวยการสำนักงานติดตาม

และประเมินผล กระทรวงศึกษาธิการ

2) กลุ่มนักปฏิบัติการ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา วิทยาลัยนาระเชี่ยวชาญ หรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก คือ นายเพิ่มพูน พงษ์พวงเพชร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ หรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก จำนวน 3 คน คือ

2.1 ดร.เฉลิมชัย แก้วมณีชัย ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนาระเชี่ยวชาญ โรงเรียนเรณูนครวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23

2.2 นายฐิตินันท์ สารเนตร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนบ้านอากาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.3 ดร.อนุรักษ์ อุปพงษ์ รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยนະ
ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 23

2.2.2.2 เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
(Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Cougruence : IOC)
โดยการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เมื่อ
ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าแบบสอบถาม ที่ใช้ในการวิจัยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม
รายข้อ ตั้งแต่ 0.80-1.00 ทุกข้อ ข้อคำถามถึงจะใช้ในแบบสอบถามได้

2.2.2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว
แล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน 60 โรงเรียน
ที่ไม่ใช่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.2.2.4 นำข้อคำถามที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของ
แบบสอบถาม โดยใช้ (Item Total Correlation) คัดข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์
คือ ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป เอาไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach
(บุญชม ศรีสะอาด, 2543) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98

2.2.2.5 นำร่างของแบบสอบถามที่ได้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัย ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขออนุญาตจากสำนักงานโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มที่ 7- 11 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ออก
หนังสือขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้บริหาร
โรงเรียนพระปริยัติธรรม เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง หรือนำส่งทางไปรษณีย์

และสอดคล้องของเปล่าติดแสดมภ์ เพื่อส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย และในกรณีที่มิได้รับแบบสอบถามคืนผู้วิจัยจะดำเนินการติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองอีกครั้ง

3.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 134 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำไปจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมดที่ได้รับคืน มาลงระดับคะแนนและบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อการนำไปหาวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การให้คะแนนของแบบสอบถาม รายข้อ มีการกำหนดแปลค่าคะแนนของระดับความคิดเห็น ดังนี้

	ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารมากที่สุดมีค่าเท่ากับ
5 คะแนน	
	ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารมากมีค่าเท่ากับ
4 คะแนน	
	ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารปานกลางมีค่าเท่ากับ
3 คะแนน	
	ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารน้อยมีค่าเท่ากับ
2 คะแนน	
	ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารน้อยที่สุดมีค่าเท่ากับ
1 คะแนน	

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 100)

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	หมายถึง ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารมากที่สุด
3.51-4.00	หมายถึง ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารมาก

ผู้บริหารปานกลาง	2.51-3.00	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของ
ผู้บริหารน้อย	1.51-2.00	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของ
ผู้บริหารน้อยที่สุด	1.00-1.50	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของ

นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในข้อที่ 4.1 และ 4.2 โดยนำมากำหนดเป็นรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการเลือกข้อคำถาม ขององค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากขึ้นไป ส่วนวิธีการและกระบวนการในการพัฒนา ผู้วิจัยคัดเลือกวิธีการพัฒนาที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปไว้ใช้ในการกำหนดรูปแบบการพัฒนา

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

5.1.1 ค่าความถี่

5.1.2 ค่าเฉลี่ย

5.1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

5.2.1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยการหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมในแต่ละด้าน (Item total Correlation Coefficient)

5.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยนำกรอบที่ได้จากการดำเนินการวิจัย ในระยะที่ 1 มาร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และทำการพัฒนารูปแบบโดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มนักวิชาการ (Scholars) 2) กลุ่มนักปฏิบัติ (Practitioners) จำนวน 3 คน คือ

1.1 กลุ่มนักวิชาการ (Scholars) ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ด้านหลักการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รองศาสตราจารย์ จำนวน 3 คน

1.1.1 ดร. พิธาน พื้นทอง ผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.2 ดร.พิษณุ ตูลสุข รองเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

1.1.3 ดร รังสรรค์ มณีเล็ก รองเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

1.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติ

1.2.1 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ด้านหลักการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่

1.2.1.1 นายเพิ่มพูน พงษ์พวงเพชร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

1.2.1.2 ดร.อนุรักษ์ อุปพงษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

1.2.1.3 ดร.เจริญ ราชโสภา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ด้านหลักการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่

1.2.2.1 นายฐิติพันธ์ สารเนตร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านอากาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1.2.2.2 นายเฉลิมชัย แก้วมณีชัย ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนเรณูนครวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

1.2.2.3 ดร.สุกิจ ศรีพรหม ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกศรี
พิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นคู่มือการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้น เพื่อใช้ในการตรวจสอบและยืนยัน เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ
ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ซึ่งในคู่มือการสัมภาษณ์ มีประเด็นหลักในการตรวจสอบ ดังนี้

2.1 ความเหมาะสม เป็นไปได้ และข้อเสนอแนะขององค์ประกอบ
รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 ความเหมาะสม เป็นไปได้ และข้อเสนอแนะในรายละเอียดของ
แต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.3 ความเหมาะสม เป็นไปได้ และข้อเสนอแนะของแนวทางการจัด
กิจกรรมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. การสร้างและหาประสิทธิภาพของคู่มือ

การสร้างและหาประสิทธิภาพของคู่มือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างคู่มือ
การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

3.1 นำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระ
ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาจัดทำคู่มือการสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นการตรวจสอบ ยืนยันรูปแบบ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ แก้ไข และนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนี
ความสอดคล้อง (Index of Cougruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เป็นชุด
เดียวกันกับการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง
(Index of Cougruence : IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า
คู่มือการสัมภาษณ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายชื่อที่มีค่าตั้งแต่ 0.80-1.00 ทุกข้อเพื่อ

เก็บไว้ใช้ได้ในการสัมภาษณ์

3.2 จัดทำคู่มือการสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อสัมภาษณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิในการเก็บข้อมูลต่อไป

4. เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งคู่มือการสัมภาษณ์ไปล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์ จากนั้นนัดหมายการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง โดยในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ แล้วนำมาจัดระบบ แยกประเด็นสำคัญและสรุปประเด็นเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์ และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาดำเนินการ ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การพิจารณาตรวจสอบยืนยัน ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ดังนี้

	ด้านความเหมาะสม	ความหมาย
5 คะแนน	รูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดมีค่าเท่ากับ	
3 คะแนน	รูปแบบมีความเหมาะสมในระดับปานกลางมีค่าเท่ากับ	
1 คะแนน	รูปแบบมีความเหมาะสมในระดับน้อยมีค่าเท่ากับ	
	ด้านความเป็นไปได้	ความหมาย
5 คะแนน	รูปแบบมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดมีค่าเท่ากับ	
3 คะแนน	รูปแบบมีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ	
1 คะแนน	รูปแบบมีความเป็นไปได้ในระดับน้อยมีค่าเท่ากับ	

5.2 เกณฑ์การแปลผล และการให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	รูปแบบมีความเป็นไปได้ /ความเหมาะสม
อยู่ในระดับมากที่สุด	
3.51-4.50	รูปแบบมีความเป็นไปได้ /ความเหมาะสม
อยู่ในระดับมาก	
2.51-3.50	รูปแบบมีความเป็นไปได้ /ความเหมาะสม
อยู่ในระดับปานกลาง	
1.51-2.50	รูปแบบมีความเป็นไปได้ /ความเหมาะสม
อยู่ในระดับน้อย	
1.00-1.50	รูปแบบมีความเป็นไปได้ /ความเหมาะสม
อยู่ในระดับน้อยที่สุด	

เกณฑ์การตัดสินมีความเป็นไปได้ /ความเหมาะสม รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยพิจารณาผลการตรวจสอบยืนยันข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากขึ้นไป และผลการตรวจสอบยืนยันจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน ความเป็นไปได้ /ความเหมาะสมของรูปแบบ ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกข้อ

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ

ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากผลการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข ตรวจสอบและยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว มาทดลองใช้

1. รูปแบบการทดลอง ผู้วิจัยใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One group Pretest Posttest) กับการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. กลุ่มทดลอง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดสกลนคร จำนวน 12 โรงเรียน ผู้บริหาร จำนวน 12 คน โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียน ดังนี้

2.1 เป็นโรงเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่อยู่ในเขตจังหวัดสกลนคร เพื่อความสะดวกที่ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูล

2.2 เป็นโรงเรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานด้านผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

2.3 เป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมในการทดลองใช้พัฒนารูปแบบ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร

ตอนที่ 2 รายการประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

3.2 การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

3.2.1 ผู้วิจัยนำตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารนำมาร่างเป็นแบบประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

3.2.2 นำร่างแบบประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Cougruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เป็นชุดเดียวกันกับการดำเนินการวิจัยในระยาะที่ 1 เมื่อพิจารณา ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Cougruence : IOC) โดยใช้เกณฑ์ข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าแบบประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.80–1.00 ทุกข้อ เพื่อเก็บไว้ใช้ได้ในการประเมิน

3.2.3 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว
แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน
60 โรงเรียน

3.2.4 นำแบบประเมินที่ไปทดลองใช้ นามาหาค่าอำนาจจำแนกราย
ข้อ (Discrimination) โดยการหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างคะแนนรายข้อกับ
คะแนนรายรวมในแต่ละด้าน (Item total Correlation Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด,
2543) โดยได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.40 - 0.79 โดยเลือกข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.23 ขึ้นไปไว้ใช้

3.2.5 นำข้อคำถามที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach
(บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99-100) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ
เท่ากับ 0.98

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประชุม ชี้แจง ทำความเข้าใจ ในรายละเอียดและเงื่อนไขใน
การดำเนินกิจกรรมในการร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

วันที่ 1 ของการอบรมเชิงปฏิบัติการ (25 ธันวาคม 2558) มีกิจกรรม
ดังนี้

- 1) การลงทะเบียนรับเอกสาร
- 2) พิธีเปิดการอบรมโดยนายประสพ สุวรรณ ตำแหน่ง
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
- 3) การปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์และกระบวนการอบรม
เชิงปฏิบัติการ
- 4) กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ก่อนอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 5) วิทยากรที่มาให้ความรู้ในช่วงเช้า ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร บรรยาย
เกี่ยวกับ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ โดยผู้เข้าร่วมรับ การพัฒนา
ร่วมกันนำเสนอและอภิปราย การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ ของ

โรงเรียนพระปริยัติธรรม และนำเสนอผลงานเป็นแผนผังความคิดมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เข้า รับการพัฒนาโดยร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การเรียนรู้ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม (สมมติ)

1 โรงเรียนต่อหนึ่งกลุ่ม และมีการจัดบันทึกผลการเรียนรู้และผลการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

6) วิทยากรที่มาให้ความรู้ในช่วงบ่าย ได้แก่ พระมหา ดร. ธารบุญ จีระชีโว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนพระธาตุวิหิตา จังหวัดหนองคาย บรรยายเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการสอน โดยให้ผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมกัน วางแผน คิด วิเคราะห์หลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร มาตรฐาน ตัวชี้วัด การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และวิชาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนของผู้เรียนที่เป็นสามเณร และในกลุ่มสาระที่ไม่ได้จัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ได้แก่ สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยให้ผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถึงการจัดกิจกรรมของแต่ละโรงเรียนว่ามีวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างไร ซึ่งเป็นการเรียนการสอนที่มีคงความแตกต่างจากโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานต่างๆ ไป และวิทยากรที่มาในความรู้ในช่วงสุดท้ายของการอบรมเชิงปฏิบัติการในวันที่ 1 ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ บรรยายเกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งการจัดบรรยากาศจะมีทั้งบรรยากาศในห้องเรียน บรรยากาศนอกห้องเรียน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง แหล่งเรียนรู้ที่อยู่นอกห้องเรียน ครูผู้สอนก็สามารถนำผู้เรียนไปเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ วิทยากรได้บรรยายถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนจะต้องมีลักษณะอย่างไร โดยให้ผู้เข้าร่วมรับการพัฒนาคู่มือทัศน์ แล้วนำความรู้ที่ได้มาอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอเป็นแผนภาพความคิด (Mind Mapping)

วันที่ 2 ของการอบรมเชิงปฏิบัติการ (26 ธันวาคม 2558) มีกิจกรรม ดังนี้

- 1) กิจกรรมสร้างปฏิสัมพันธ์ก่อนอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 2) วิทยากรที่มาให้ความรู้ในช่วงเช้า ได้แก่ ดร.สมพร หลิมเจริญศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

บรรยายเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียน โดยให้ผู้เข้ารับการพัฒนาชมวีดิทัศน์ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ทั้งในเรื่องของการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (B-Net) ซึ่งจะต้องมีการสอบ ในเรื่องของวัตรปฏิบัติหรือการปฏิบัติตนของผู้เรียนที่เป็นสามเณร โดยวิทยากร ให้อภิปราย สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนของแต่ละกลุ่มย่อย มีแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนอย่างไร โดยให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอ ในรูปแบบของแผนผังความคิด และหาข้อสรุปและแนวทางทางการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน

3) วิทยากรที่มาให้ความรู้ในช่วงปลายของการอบรมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 2 ได้แก่ ดร.ประภัสสร สุภาสอน ได้บรรยายเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร ซึ่งวิทยากรได้ให้ความรู้ด้วยการบรรยายถึงวิธีการในการพัฒนาบุคลากร มีหลายหลายวิธี จากการสนทนากับผู้เข้ารับการพัฒนา สรุปได้เบื้องต้นว่า วิธีการในการพัฒนาบุคลากรที่นิยมใช้กันมากที่สุด ได้แก่ การอบรม ประชุม สัมมนา และวิธีการพัฒนา ที่ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ส่วนใหญ่นิยมใช้ ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ นอกจากการเข้ารับการอบรมพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัด จากนั้นวิทยากรให้ชมวีดิทัศน์ การพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แล้วให้แต่ละกลุ่มย่อย อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอ โดยจัดทำเป็นแผนผังความคิด (Mind Mapping) และหาข้อสรุปร่วมกัน

5. การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

5.1 นำแบบประเมินภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มาลงระดับคะแนน และบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการลงระดับคะแนนมีการกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารมากที่สุดมีค่าเท่ากับ

5 คะแนน

ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารมากมีค่าเท่ากับ

4 คะแนน

ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารปานกลางมีค่าเท่ากับ

3 คะแนน

ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารน้อยมีค่าเท่ากับ

2 คะแนน

ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารน้อยที่สุดมีค่าเท่ากับ

1 คะแนน

5.2 วิเคราะห์ผลการประเมินภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยการหาค่า ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลค่าคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 หน้า 103)

	คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
มากที่สุด	4.51-5.00	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับ
	3.51-4.50	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
ปานกลาง	2.51-3.50	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับ
	1.51-2.50	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	1.00-1.50	พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับ

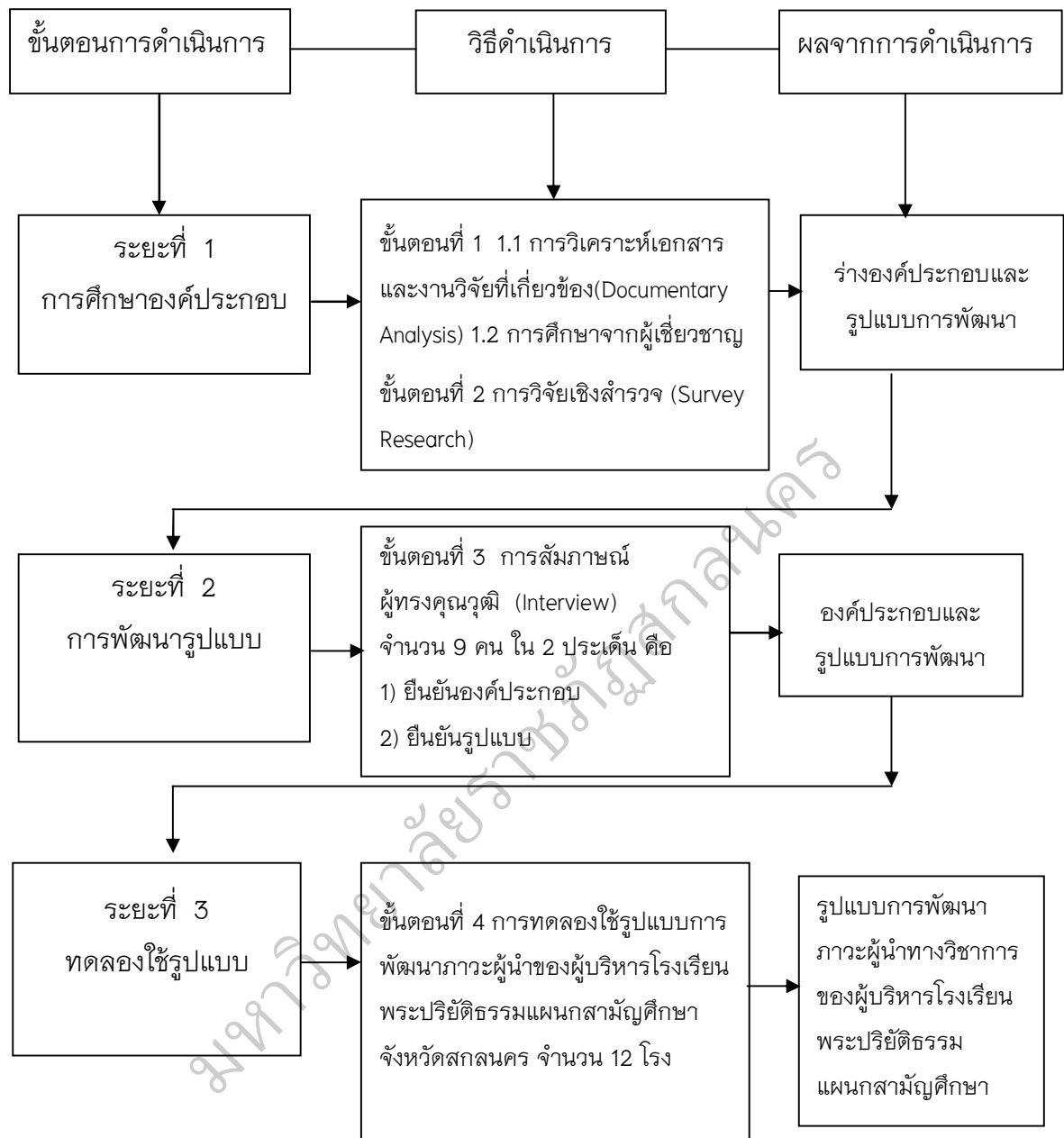
ดัชนีประสิทธิผล = $\frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังการพัฒนาทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนการพัฒนาทุกคน}}{(\text{จำนวนผู้เข้ารับการพัฒนาศ่น} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนการพัฒนาทุกคน}}$

$$\text{หรือ E.I.} = \frac{p_2 - p_1}{\text{Total} - p_1}$$

เมื่อ p_1 แทน ผลรวมของคะแนนก่อนการพัฒนาทุกคน

p_2 แทน ผลรวมของคะแนนหลังการพัฒนาทุกคน

Total แทน ผลคูณของจำนวนผู้เข้ารับการพัฒนากับคะแนนเต็ม

ภาพประกอบ 12 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย